

prima instanță: G. Moscalciuc
instanța de apel: D. Manole, I. Cotruță, E. Clim,

dosarul nr. 3ra-1430/15

Î N C H E I E R E

18 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadî
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Sîrbu Vadim, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Sîrbu Vadim, împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu notarul privat Hanganu Carolina cu privire la anularea ordinului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către Sîrbu Vadim, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 decembrie 2014 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 03 octombrie 2014, Sîrbu Vadim, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu notarul privat Hanganu Carolina cu privire la anularea ordinului.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 21 decembrie 2013, a decedat tatăl său, Sîrbu Dumitru, iar recent a constatat că de către notarul privat Hanganu Carolina, la data de 21 noiembrie 2011, a fost autentificat notarial testamentul nr. 3450, potrivit căruia, testatorul Sîrbu Dumitru, a testat cota-parte din capitalul SRL „Nectar Expo”, care în ziua decesului îi va aparține, în cote părți egale și anume acestuia, Tatianei Sîrbu, lui Crăciun Igor și Crăciun Irina.

Susține că conform hotărârii Colegiului disciplinar al notarilor din RM din 01 iulie 2009, și prin ordinul Ministrului Justiției al RM nr. 261 din 13 iulie 2009 privind aplicarea sancțiunii disciplinare, notarului privat Hanganu Carolina i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de retragere a licenței pentru activitatea notarială și respectiv, acesta a fost lipsită de dreptul de a practica activitatea notarială.

Indică că în motivarea hotărârii menționate s-a constatat că, la data de 20 mai 2009, Ministerul Justiției al RM a emis ordinul nr. 193 cu privire la efectuarea

controlului suplimentar activității notarului Hanganu Carolina, iar în temeiul art. 28 din Legea cu privire la notariat și a ordinului Ministrului Justiției nr. 193 din 20 mai 2009, Comisia de control a efectuat controlul suplimentar al activității notarului privat Hanganu Carolina și în procesul efectuării controlului suplimentar la 28 mai 2009, comisia a constatat că, Hanganu Carolina a comis mai multe încălcări la perfectarea actelor notariale.

Invocă că Ministerul Justiției al RM prin adresarea din 12 iunie 2009, a solicitat Colegiului disciplinar al notarilor, examinarea încălcărilor depistate în activitatea notarială a Carolinei Hanaganu, constatăte în rezultatul controlului din 28 mai 2009, după care Procuratura Anticorupție prin sesizarea din 12 iunie 2009, a solicitat Ministerului Justiției al RM intentarea procedurii disciplinare în privința notarului privat Carolina Hanganu și aplicarea sancțiunii disciplinare pe motivul autentificării de către aceasta la 08 noiembrie 2008, a trei procuri în incinta Aeroportului International „Ataturk” din Turcia, care la fel a fost remisă pentru examinare Colegiului Disciplinar al notarilor.

La fel, indică că Colegiul Disciplinar, la ședința din 22 iunie 2009, a examinat prealabil sesizările Ministrului Justiției al RM și a Procuraturii Anticorupție și a decis intentarea procedurii disciplinare nr. 01/09 în privința notarului privat Hangan Carolina, cu conexarea lor într-o singură procedură.

Consideră că încălcările depistate denotă cel puțin o gravă neglijență sau chiar intenție din partea notarului privat Hanganu Carolina, or, fiecare din ele comportă riscuri pentru drepturile și interesele legitime ale persoanelor din motiv că notarul nu mai prezintă un garant al legalității actelor autentificate, ci o sursă sporită de insecuritate și pericol, fapte pentru care a decis aplicarea sancțiunii disciplinare sub forma retragerii licenței pentru desfășurarea activității notariale. Susține că în temeiul hotărârii Colegiului Disciplinar, Ministerul Justiției al RM a emis ordinul nr. 261, publicat în Monitorul Oficial al RM nr. 112-114 din 17 iulie 2009, prin care a aplicat notarului privat Hanganu Carolina, cu teritoriul de activitate în mun. Chișinău, sancțiunea disciplinară sub forma retragerii licenței pentru activitatea notarială.

Afirmă că ulterior, hotărârea Colegiului Disciplinar al notarilor din 01 iulie 2009 și ordinul Ministrului Justiției nr. 261 din 13 iulie 2009, au fost contestate de către notarul Hanganu Carolina la Curtea de Apel Chișinău, iar prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2009, acțiunea depusă de notarul Hanganu Carolina a fost respinsă ca fiind neîntemeiată și prin decizia instanței de recurs din 15 aprilie 2010, a fost respins recursul declarat de notarul Hanganu Carolina, și a fost menținută hotărârea instanței de apel.

Menționează că la data de 12 mai 2010, Carolina Hanganu a depus o cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 15 aprilie 2010, însă, la data de 12 octombrie 2010, notarul Hanganu Carolina a depus o cerere prin care și-a retras cererea de revizuire, pe motiv că ordinul Ministrului Justiției al RM nr. 261 din 13 iulie 2009, care a constituit obiectul acțiunii a fost modificat, astfel, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 octombrie 2010, a fost admisă cererea depusă de notarul Hanganu Carolina, și a fost încetată procedura de revizuire.

Invocă că la data de 15 septembrie 2011, notarul Hanganu Carolina a depus repetat cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 15 aprilie

2010, însă, prin încheierea curții Supreme de Justiție din 23 noiembrie 2011, cererea de revizuire depusă de Hangan Carolina a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

Astfel, consideră că ordinul Ministrului Justiției al RM nr. 261 din 13 iulie 2009, prin care a fost retrasă licența pentru activitatea notarială și conform căreia a fost dispusă încetarea activității notarului, la inițiativa notarului Hanganu Carolina a fost supus controlului judecătoresc, ordinul în cauză obținând putere legală, fiind definitive și irevocabile hotărârile judecătorești nominalizate, iar continuarea activității de notar privat de către Hanganu Carolina fiind ilegală.

Insistă că Ministerul Justiției al RM la data de 04 octombrie 2010, neîntemeiat și ilegal a emis ordinul nr. 386 cu privire la modificarea ordinului nr. 261 din 13 iulie 2009, prin care notarul Hanganu Carolina a fost sancționată disciplinar prin retragerea licenței de notar.

Afirmă că la emiterea ordinului nr. 386 din 04 octombrie 2010, a fost reținut actul de control al activității notarului Hanganu Carolina din 16 septembrie 2010, întocmit de Comisia de control, prin urmare, Comisia de control și nu Colegiul Disciplinar, a propus Ministerului Justiției al RM modificarea ordinului nr. 261 din 13 iulie 2009, cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare notarului Hanganu Carolina, cu teritoriul de activitate în mun. Chișinău, însă, de fapt actul din 16 septembrie 2010, nu are puterea juridică de desființare a constatărilor și încălcărilor stabilite prin hotărârea Colegiului disciplinar al notarilor din 01 iulie 2009.

Menționează că la data de 06 august 2014, a depus o cerere prealabilă în adresa Ministerului Justiției al RM, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 386 din 04 octombrie 2010 cu privire la modificarea ordinului nr. 261 din 13 iulie 2009, însă, prin răspunsul nr. 04/1655 din 04 septembrie 2014, i-a fost comunicat că este în drept de a contesta actul în condițiile legii, în instanțele judecătorești.

Solicită anularea ordinului nr. 386 din 04 octombrie 2010 cu privire la modificarea ordinului nr. 261 din 13 iulie 2009 emis de către Ministerul Justiției al RM.

Pe parcursul judecării cauzei Sîrbu Vdim a depus o cerere de modificare a cerințelor, prin care a solicitat recunoașterea ilegalității răspunsului Ministerului Justiției al RM nr. 04/1655 din 04 septembrie 2014, și anularea ordinului nr. 386 din 04 octombrie 2010 cu privire la modificarea ordinului nr. 261 din 13 iulie 2009, emis de Ministerul Justiției al RM.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 decembrie 2014, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2015, a fost admis apelul declarat de către Sîrbu Vadim, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care cerința privind anularea ordinului nr. 386 din 04 octombrie 2010 cu privire la modificarea ordinului nr. 261 din 13 iulie 2009, emis de către Ministerul Justiției al RM a fost respinsă ca fiind tardivă, iar cerința privind recunoașterea ilegalității răspunsului Ministerului Justiției al RM nr. 01/1655 din 04 septembrie 2014, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. 17 alin.(1) din Legea contenciosului administrativ, care reglementează termenele de adresare în instanța de contencios administrativ și care indică că cererea prin care se solicită

anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia; la data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri și la data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a indicat că cerința lui Sîrbu Vadim privind anularea ordinului Ministrului Justiției al RM nr. 386 din 04 octombrie 2010 urmează a fi respinsă ca fiind tardivă, deoarece, acesta a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție din motiv că ordinul Ministrului Justiției al RM nr. 386 din 04 octombrie 2010 „cu privire la modificarea ordinului Ministrului Justiției nr. 261 din 13 iulie 2009” a fost publicat în Monitorul Oficial al RM nr. 200-201 din 12 octombrie 2010”, iar odată cu publicarea unui ordin în Monitorul Oficial al RM, se considerată toate persoanele au făcut cunoștință cu acest ordin, și astfel nici o persoană nu mai poate invoca despre faptul necunoașterii prevederilor acestui ordin.

La 02 septembrie 2015, Sîrbu Vadim, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere cerințelor.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Consideră că instanțele inferioare la emiterea hotărârilor nu au reținut faptul că ordinul Ministrului Justiției nr. 261 din 13 iulie 2009, prin care a fost retrasă licența pentru activitatea notarială și conform căruia s-a dispus încetarea activității notarului Hanganu Carolina, a fost supus controlului de legalitate, și a fost recunoscut ca fiind legal de către instanțele de judecată prin hotărâri judecătorești irevocabile.

Susține că Ministerul Justiției al RM neîntemeiat și ilegal a emis ordinul nr. 386 cu privire la modificarea ordinului nr. 261 din 13 iulie 2009, prin care a fost sancționată disciplinar notarul Hanganu Carolina prin retragerea licenței de notar activității, or, potrivit prevederilor art. 16 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 1453-XV din 08 noiembrie 2002 cu privire la notariat, activitatea notarului încetează în cazul retragerii licenței, iar orice act notarial îndeplinit de notar după încetarea activității lui este nul.

La fel, indică că Comisia de Control nu este în drept de a înainta Ministerului Justiției al RM o propunere cu privire la modificarea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, deoarece, acest act nu are putere juridică de desființare a constatărilor și încălcărilor stabilite prin hotărârea Colegiului disciplinar al notarilor din 01 iulie 2009.

Apreciază eronată concluzia instanței de apel precum că cerința sa privind anularea ordinului Ministrului Justiției nr. 386 din 04 octombrie 2010 a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție, deoarece, la materialele pricinii a fost anexată copia pașaportului prin care se confirmă faptul că ultimul la momentul emiterii ordinului la 04 octombrie 2010 și la momentul publicării acestuia în Monitorul Oficial la 12 octombrie

2010, era plecat peste hotarele Republicii Moldova, respectiv dânsul fiind în imposibilitate de a face cunoștință cu prevederile acestui ordin, cu atât mai mult că în acțiune a indicat că abia după decesul tatălui a aflat și a constatat că de către notarul privat Hanganu Carolina a fost autentificat notarial testamentul înregistrat cu nr.3450.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Sîrbu Vadim, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Sîrbu Vadim, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

De altfel, nu constituie temei de admiterea recursului nici susținerea recurentului privind temeinicia omiterii termenului de prescripție la depunerea cererii de chemare în judecată, or, prin acțiunea formulată, Sîrbu Vadim nu a solicitat instanței repunerea în termenul de adresare cu acțiune în anulare a actului juridic contestat, iar temeiurile ce ar justifica omiterea întemeiată a termenului de adresare în instanța de judecată nu au fost elucidate pe parcursul examinării pricinii civile.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Sîrbu Vadim, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Sîrbu Vadim, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Sîrbu Vadim, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva